

به نام خدا

آزمون آمادگی سی و سومین دوره المپیاد ادبی کشور - مرحله اول

منابع درسی و غیردرسی

دی ماه ۱۳۹۸

- همکاران بخش علمی (طراحی و ویرایش محتوایی آزمون)

هیئت علمی وبگاه المپیاد ادبی (به ترتیب الفبا):

- ◀ سامان جواهریان (مدال طلای سال ۸۵ / دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی)
- ◀ محمد رزمی (مدال طلای سال ۸۸ / دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی)
- ◀ دکتر شهرزاد شهردوست (مدال طلای سال ۸۳ / دانش آموخته زبان و ادبیات فارسی)
- ◀ دکتر سیاوش گودرزی (مدال طلای سال ۸۳ / دانش آموخته زبان و ادبیات فارسی)
- ◀ دکتر سحر مهرابی (مدال طلای سال ۸۲ / دانش آموخته زبان و ادبیات فارسی)

همکاران علمی مدعو (به ترتیب الفبا):

- ◀ بهراد بنایی (مدال نقره سال ۹۵ / دانشجوی کارشناسی زبان و ادبیات فارسی)
- ◀ نیما بهرامی (مدال طلای سال ۹۲ / دانشجوی کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی)
- ◀ دکتر سیاوش خوشدل (دانش آموخته زبان و ادبیات فارسی)
- ◀ ستایش دشتی (مدال طلای سال ۹۲ / دانشجوی کارشناسی ارشد زبان‌های باستانی)
- ◀ رادمان رسولی (مدال طلای سال ۹۰ / دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی)
- ◀ آزاده شریفی (مدال طلای سال ۸۶ / دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی)
- ◀ علیرضا فتاح‌امید (مدال برنز سال ۸۶ / دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی)
- ◀ ویشار کاوه (مدال نقره سال ۹۵ / دانشجوی کارشناسی زبان و ادبیات فارسی)

- با سپاس از بهار فرزنی (مدال طلای سال ۹۸) بابت همکاری در بخش فنی آزمون.

زمان: ۱۲۰ دقیقه

۱۰۰ سوال

۱. این آزمون آزمایشی را جمعی از مدال‌آوران و مدرّسان المپیاد ادبی طراحی کرده‌اند و محتوا یا ساختار آن ارتباطی با باشگاه دانش‌پژوهان جوان ندارد.
۲. نتیجه حاصل از این آزمون، ملاکی برای پذیرش و یا عدم پذیرش افراد در مرحله اول به شمار نمی‌رود. این آزمون صرفاً برای ایجاد آمادگی در دانش‌آموزان عزیز جهت شرکت در آزمون اصلی طراحی و منتشر شده است.

www.olympiad-adabi.ir

Telegram: [@olympiad_adabi](https://t.me/olympiad_adabi)

۱. در کدام بیت وجه شبه نادرست است؟

- ۱) شقایق بر یکی پای ایستاده / چو بر شاخ زمرد جام باده (سرخى بر سبزی)
- ۲) لاله میان کشت درخشد همی ز دور / چون پنجه عروس به حنا شده خضیب (سرخى بر زردی)
- ۳) آن روشنی که چون به پیاله فروچکد / گویی عقیق سرخ به لؤلؤ فروچکد (سرخى بر سفیدی)
- ۴) زلف بر روی تو یا آنکه بر آتش دود است / ای بسا دیده کزین دود سرشک‌آلود است (سیاهی بر سرخی)

۲. کدام یک از آییه‌های زیر با متن مورد نظر ارتباط معنایی ندارد؟

« قصه حال یوسف را نیکو نه از حسن صورت او گفت، بلکه از حسن سیرت او گفت. نبینی که یوسف را از روی نیکو بند و زندان آمد و از خوی نیکو امر و فرمان آمد؟ سیرتش نیکوترین سیرت‌ها بود، از بهر آن که در مقابله جفا وفا کرد و در مقابله لثیمی کریمی کرد.»

- ۱) وَ قَطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ
- ۲) نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ
- ۳) أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ
- ۴) قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ

۳. معنای بیت در تمام گزینه‌ها درست است جز گزینه ...

- ۱) آب جیحون از نشاط روی دوست / خنگ ما را تا میان آید همی: از شوق دیدار دوست آب جیحون تا کمر اسب سفید ما بالا می‌آید.
- ۲) در جست‌وجوی تودلم از پرده اوفتاد / ای در درون پرده جان از که جویمت: در راه جست‌وجوی تو رسوا شدم، ای آن که در درون جانم هستی تو را از که سراغ بگیرم؟
- ۳) الا ای خیمگی خیمه فروهل / که پیشاهنگ بیرون شد ز منزل: ای خیمگی، خیمه را پایین بیاور و جمع کن که پیشرو قافله به راه افتاده است.
- ۴) ای از مکارم تو شده در جهان خبر / افکنده از سیاست تو آسمان سپر: ای که جهان از بزرگواری‌های تو خبر دارد و آسمان در برابر سیاست تو از خود دفاع می‌کند.

۴. در کدام گزینه استعاره مصرحه به کار رفته است؟

- ۱) گویند سنگ لعل شود در مقام صبر / آری شود ولیک به خون جگر شود
- ۲) شوخی نرگس نگر که پیش تو بشکفت / چشم دریده ادب نگاه ندارد
- ۳) نه هر درخت تحمل کند جفای خزان / غلام همت سرورم که این قدم دارد
- ۴) چه ناله‌ها که رسید از دلم به خرمن ماه / چو یاد عارض آن ماه خرگهی آورد

۵. در کدام عبارت واژه‌ای که امروز تغییر معنایی یافته، دیده نمی‌شود؟

- ۱) مثال داد تا هزار هزار درم به مستحقان و درویشان دهند شکر این را.
- ۲) حال خلیفه دیگر است که او خداوند ولایت است و خواجه با امیر محمود به غزوها بوده است.
- ۳) و راه یافتم تا سعادت دیدار همایون امیر مسعود دیگر باره یافتم.
- ۴) ناوی ده بیاوردند. یکی بزرگ‌تر، از جهت نشست او و جامه‌ها افگندند و شرایی بر وی کشیدند.

۶. هر یک از متن‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام دوره تاریخی است؟

(الف) سپاس باد یزدان دانا و توانا را کی آفریدگار جهانست و داننده آشکار و نهانست و راننده چرخ و زمانست و دارنده جانورانست و آورنده بهار و خزانست.

(ب) نامه خود را به استعارت و امثال و آیات قرآن و اخبار رسول آراسته دار و اگر نامه پارسی بود پارسی مطلق منبیس که ناخوش بود خاصه پارسی دری که نه معروف بود آن خود نباید نبشت.

(پ) در چنین زمانی که قحط سال مروّت و فتوّت باشد و روز بازار ضلالت و جهالت اختیار ممتحن و خوار و اشرار ممکن و در کار. کریم فاضل تافته دام محنت و لئیم جاهل یافته کام نعمت. هر آزادی بی زادی و هر رادی مردودی و هر نسیمی بی نصیبی.

(ت) در این هنگام سعادت فرجام دارالسلطنه اصفهان به یمن مقدم شهریارگیتی ستان غیرت‌افزای جنان بود و همه‌روزه در باغات و بساتین آن خطه فردوس‌نشان به عیش و شادکامی گذرانیده به عون الهی اسباب فیروزی و اقبال بر وجه اتم و اکمل آماده از هیچ طرفی امری که موجب اکراه خاطر اولیای دولت قاهره بوده باشند واقع نبود.

(۱) سده‌های ۵ و ۴ و ۱۱ و ۷

(۲) سده‌های ۵ و ۵ و ۷ و ۱۱

(۳) سده‌های ۴ و ۷ و ۸ و ۱۱

(۴) سده‌های ۴ و ۷ و ۷ و ۸

۷. در کدام گزینه واژه وندی دیده نمی‌شود؟

- (۱) خسرو هم با آن که خودرو و خودسر بود، اندرز مادر بزرگ ناتوان را به گوش اطاعت شنید.
- (۲) سعدی که انعطاف جادوگرانه‌ای دارد، آن قدر خود را خم کرد که به حد فهم ناچیز کودکانه من برسد.
- (۳) فک زیرین را پیمود و آخره ماند. پس بالا رفت. چشم را نشانده. دو گوش را بالا برد.
- (۴) در خانه هم پای سفره ناهار یا شام که بلند می‌شدم، چشمم نمی‌دید. پایم به لیوان آب یا بشقاب یا کوزه آب می‌خورد.

۸. در کدام گزینه فعلی که بر آغاز امری دلالت کند، نیامده است؟

- (۱) سه ماه بود که موی سر باز نکرده بودیم و می‌خواستیم که در گرمابه شویم.
- (۲) بر سبیل تلطّف جوابش باز داد و آن شخص مسلّم نداشت و آغاز عربده و سفاهت نهاد.
- (۳) آب نیرو کرده بود و کشتی پر شده، نشستن و دریدن گرفت.
- (۴) صیاد شادمان گشت و گرازان به تگ ایستاد تا ایشان را به ضبط آرد.

۹. با کاستن یک هجا از پایان کدام بیت وزنی بسیار رایج به دست می‌آید؟

- (۱) آسمان در کشتی عمرم کند دایم دو کار / وقت شادی بادبانی گاه انده لنگری
- (۲) ای باغ جان که به ز لبّت نوبری ندارم / یاد لبّت خورم که سر دیگری ندارم
- (۳) شبی تاری چو بی‌ساحل دمان پر قیر دریایی / فلک چون پر ز نسرين برگ نیل‌اندوده صحرايي
- (۴) گر مستمند و با دل غمگینم / خیره مکن ملامت چندینم

۱۰. در کدام بیت وجه شبه در دو معنای متفاوت به کار نرفته است؟

- (۱) ای که بر من می‌کشی خط و نمی‌خوانی مرا / بر مثال نامه بر خود چند پیچانی مرا؟
- (۲) حلقه‌زن خانه به دوش توایم / چون در تو حلقه به گوش توایم
- (۳) نمی‌کنی ای گل یک دم یادم / که همچو اشک از چشمت افتادم
- (۴) بیار آن می که پنداری روان یاقوت نابستی / و یا چون برکشیده تیغ پیش آفتابستی

۱۱. در کدام گزینه فردوسی به پیری خود اشاره دارد؟

- (۱) چنین گوید آن پیر دانش‌پژوه / هنرمند و گوینده و باشکوه
- (۲) دگر چشم دارم به دیگر سرای / که آمرزش آید مرا از خدای
- (۳) دو گوش و دو پای من آهو گرفت / تهی‌دستی و سال نیرو گرفت
- (۴) که از من پس از مرگ ماند نشان / ز گنج شهنشاگردنکشان

۱۲. کدامیک از موارد زیر به درستی معنی شده است؟

- (۱) تو از چاکران کمتری بر درش / برادر نخواند تو را مادرش: برادر تو را مادر او نمی‌داند.
- (۲) به من گفت چندست ازین باژ و ساو / نه با سیستان ما نداریم تاو: اینگونه نیست که با سیستان توان رویارویی نداشته باشیم.
- (۳) به چیزی که آید کسی را زمان / به پیش دلش راست گردد گمان: اگر کسی برای چیزی وقت کافی بگذارد...
- (۴) برآمد یکی باد و گرد کبود / زمین ز آسمان هیچ پیدا نبود: از آسمان نمی‌شد زمین را دید.

۱۳. ترتیب اتفاقات در کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) مرگ شغاد - مرگ فرامرز - مرگ بهمن - مرگ گشتاسپ
- (۲) مرگ گشتاسپ - مرگ شغاد - مرگ فرامرز - مرگ بهمن
- (۳) مرگ شغاد - مرگ گشتاسپ - مرگ فرامرز - مرگ بهمن
- (۴) مرگ گشتاسپ - مرگ فرامرز - مرگ بهمن - مرگ شغاد

۱۴. توضیح درست را انتخاب کنید.

- (۱) اگر کینه بودت به دل خواستی / پدید آمد از کاستی راستی: مصراع دوم یعنی کاستی موجب راستی شد.
- (۲) تو این تاج ازو یافتی یادگار / نه از راه گشتاسپ و اسفندیار: ضمیر «او» به بهمن برمی‌گردد.
- (۳) نگه کرد گازر سواری تمام / عنان پیچ و اسپ‌افگن و نیک‌نام: منظور از «سوار» کسی جز داراب است.
- (۴) همی ننگش آمد که گفتی به کس / که دارا ز فرزند من کرد بس: منظور از «فرزند من» اسکندر است.

۱۵. کدام کلمه را باید با کسره خواند؟

- (۱) چون از تاج دارا فروزش گرفت / همای اندر آن کار پوزش گرفت
- (۲) نباید که پیچد کس از جنگ ما / بدین روز آگندن گنج ما
- (۳) بشد ناخوشی بوی و کامش بسوخت / به کردار دیبا رخس بر فروخت
- (۴) وزان روی بهمن صفی برکشید / که خورشید تابان زمین را ندید

۱۶. گوینده کدامیک از ابیات زیر بهمین نیست؟

- (۱) منوچهر بر سلم و تور سترگ / بیاورد از آمل سپاهی بزرگ
- (۲) نه رستم به کاول به نخچیر گاه / بدان شد که تا نیست گردد به چاه
- (۳) چو کیخسرو آمد از افراسیاب / ز خون کرد دریای گیتی چو آب
- (۴) دو جنگی چو نوش آذر و مهرنوش / به‌زاری به سگری سپردند هوش

۱۷. کیفیت کدامیک از موارد زیر در شاهنامه و بهمین‌نامه یکسان است؟

- (۱) اسارت فرامرز
- (۲) جنگ بهمین و فرامرز
- (۳) کشته‌شدن فرامرز
- (۴) نقش پشوتن در جنگ

۱۸. نام نوشته‌شده در مقابل تمام گزینه‌ها منظور از عبارات مشخص شده است، به‌جز...

- (۱) کسی کو ز فرزند او نام برد / چنین گفت کان پاک‌زاده بمرد (داراب)
- (۲) ز زندان به ایوان گذر کرد زال / بر او زار بگریست فرخ همال (رودابه)
- (۳) از اختر یکی روزگاری گزید / ز بهر سپهبد چنانچون سزید (رشنواد)
- (۴) چو روز جفاییشه کوتاه کرد / به کاول یکی دنبری شاه کرد (شغاد)

۱۹. کنایه کدام بیت، معنای فعل مصراع روبه‌رو را می‌دهد؟ «همه سیستان را بیاراستند»

- (۱) بفرمود تا رخس را زین کنند / همه دشت پر باز و شاهین کنند
- (۲) چو زرین سپر برگرفت آفتاب / سر جنگجویان برآمد ز خواب
- (۳) بت‌آرای چون او نبیند به چین / میان بتان چون درخشان نگین
- (۴) غمی شد فرامرز در مرز بست / ز درد نیا دست کین را بشست

۲۰. کدام بیت نادرست نقل شده است؟

- (۱) عو پاسبان خاست چون زلزله / همی شد چو آواز شیر یله
- (۲) دگر باره آمد ز ویران خروش / که ای طاق چشم خرد را بپوش
- (۳) به بازوش بر بستم این هم گهر / پسر خوار شد چون بمردش پدر
- (۴) شما شاد باشید و فرمان برید / ابی رای او یک زمان مشمرید

۲۱. «را» در کدام مورد کاربرد طبیعی و معمول ندارد؟

- (۱) تو شاهی کنون پیشدستی نمای / ببینیم تا چرخ را چیست رای
- (۲) مرا گر به رفتن درنگی بود / گه نام جستن چه ننگی بود
- (۳) سپه را پسندیده آمد سخن / همی گفت یک با دگر تن به تن
- (۴) نه مرده‌ست کس را به گیتی دو بار / نه تا جاودانه کسی پایدار

۲۲. بیت زیر، در پنندهای اثرط به گرشاسب، ویژگی مهم کدامیک از مقام‌های درباری است؟

«ز دل بنده شاه و دارنده‌راز / به معنی از اندیشه دوشیزه‌ساز»

- (۱) حاجب
- (۲) دبیر
- (۳) دستور
- (۴) لشکری

۲۳. کدام عبارت به درستی معنا شده است؟

- ۱) بدان سوی کو خنگ را ران نمود / برآورد از آن روی یکباره دود: چهره اسب را غبارآلود کرد
- ۲) از ایرانیان مرد سیصد هزار / یکایک درآمد چو دریای قار: از پا افتاد
- ۳) نه دست سپهد بد از زخم کم / نه پشتش به نیرو درآورد خم: خم کرد
- ۴) به جان ار هزاران نهیب آیدم / دل از روی تو ناشکیب آیدم: دلم تحمل دوری از روی تو را ندارد

۲۴. تمام گزینه‌ها درست معنی شده‌اند به جز...

- ۱) یکی خیره‌رایبی دوم بددلی / سوم زفتی و چهارمین کاهلی (اول استبداد، دوم ترسویی، سوم بخل و چهارم تنبلی).
- ۲) خردمند به پیر و یزدان‌پرست / جوان گرد و خوش‌خوی و بخشنده‌دست (خردمند اگر پیر و خداپرست باشد بهتر است، پهلوان هم باید جوان و خوش‌اخلاق و بخشنده باشد).
- ۳) به دست خودش من به گردن زنم / تنش را همان پیش سگ افکنم (من به دست خودم گردنش را می‌زنم و نیز تن او را به سگان می‌دهم تا بخورند).
- ۴) دو گلنار دختر چو دینار شد / دو جزعش ز لولو صدف‌وار شد (دو رخ دختر که سرخ بود، زرد شد و دو چشمش به خاطر قطرات اشک، که شبیه مروارید بودند، مانند صدف شد).

۲۵. کدامیک از عبارات زیر درست معنا شده است؟

- ۱) میان دو تن چون کنی داوری / به آزم کس را مکن یآوری: آدم محترم را یاری مکن.
- ۲) یله کرد از آن سو که بد آب مرغ / ببست از سوی دامن ریگ ورغ: رها کرد.
- ۳) به هم دختر و مادر زشت‌رای / ستادند پیشش پرستش‌نمای: کنیزکانی مقابل دختر و مادر ایستادند.
- ۴) گرفتن ره دشمن اندر گریز / مفرمای و خون زبوان مریز: هنگامی که در حال فراری به راهی که دشمنان هستند نرو.

۲۶. «کجا» در کدامیک از ابیات زیر کاربرد متفاوتی دارد؟

- ۱) جهانی کجا بود دینارگون / ز گرد سپه گشت زنگارگون
- ۲) کجا خشت پرنده چون بیل شد / سپرها به گردان غریبیل شد
- ۳) بیدار باید که نیکو بود / کجا پرده روی کار او بود
- ۴) بیاور کنون تا چه داری هنر / کجا روزگار تو آرد به سر

۲۷. کدام بیت در داستان بهمن‌نامه زودتر از بقیه ابیات اتفاق افتاده است؟

- ۱) ز بس رنگ و افسون و نیرنگ و بند / ز پیشش برفت آن چهار ارجمند
- ۲) دل بهمن از کار او شد به جوش / برآورد با لشکر خود خروش
- ۳) از او داشتند آن دلیران سپاس / چنین است پاداش نیکی‌شناس
- ۴) بدو گفت امشب برو با سپاه / بریشان ز هر سو بگیرید راه

۲۸. نقش دستوری در کدام گزینه درست است؟

- ۱) گر شیر شَرزه نیستی ای فضل کم شکر / ور مار گرزه نیستی ای عقل کم‌گزای (صفت)
- ۲) آرد هوای نای مرا نالهای زار / جز نالهای زار چه آرد هوای نای (مفعول)
- ۳) امروز پس گشت مرا همت بلند / زنگار غم گرفت مرا طبع غم‌زدای (نهاد)
- ۴) گویم صبور گردم بر جای نیست دل / گویم برسم باشم هموار نیست رای (مسند)

۲۹. نقش واژه قافیه در کدام دو بیت یکسان است؟

- (الف) روزی که سایه آرد بر تیغ او سپر / روزی که مایه گیرد از تیر او کمان
 (ب) بر پیل گرز او به سه پاره کند سرین / بر شیر تیغ او به دو پاره کند میان
 (پ) بنوشته زود و تعبیه کرده میان دل / و اندیشه را به ناز بر او کرده پاسبان
 (ت) ای شاه و شاهزاده و شاهی به تو بزرگ / فرخنده فخر دولت و دولت به تو جوان
- (۱) الف و پ (۲) الف و ت (۳) پ و ت (۴) ب و پ

۳۰. توضیح ارائه‌شده درباره کدام بیت درست است؟

- (۱) به نور حکمت آب از حجر برون آرم / نمی‌گشاید حکمت دلم عجب حجرم (حکمت در دو مصرع، دو مفهوم متفاوت دارد).
 (۲) صدف شماردم از دیده پردر غواص / گهرشناس شناسد که سنگ بی‌گهرم (نصیب من از همگان یکسان نیست).
 (۳) سپر ندارم در کف به دفع تیر فلک / چو ایمنم که طریق سداد می‌سپرم (در برابر فلک عاجزم).
 (۴) سفر نکردمی از بهر پیشی و پیشی / اگر بسنده بدی در حضر به محضرم (قناعت نداشتم).

۳۱. معنی صحیح بیت «شاه سنجر به خط نور نویسد خورشید / چون زر از صلب عدم در رحم کان آرد» کدام است؟

- (۱) ای شاه سنجر، زرهای عالم خطوط نور خورشید هستند که در دل سنگ‌ها برای تو نوشته شده‌اند.
 (۲) خورشید هنگامی که زرها را در معدن طلا به وجود می‌آورد، نام شاه سنجر را با نورش بر همه آن‌ها می‌نویسد.
 (۳) خورشید با تمام عظمتش خطی از نوشته‌های سنجر است و انگار او به جای خورشید همه زرهای عالم را پدید آورده است.
 (۴) خورشیدی که زرها را در دل سنگ‌ها پدید می‌آورد، در واقع خطی از نوشته‌های شاه سنجر است.

۳۲. در کدام گزینه مفعول از نوع ضمیر متصل وجود ندارد؟

- (۱) مگر نشاختم اندر زمین دل به هوس / نرست و عمر به آخر رسید در مگرم
 (۲) یکی عنای روان می‌خرید و می‌نالید / منال گفت عنا دیده باز کن مخرم
 (۳) زبان حالش با من همی سرآید نرم / که سر مگردان از من چو کاشتی بخورم
 (۴) رفیق نور بصر خواندم به مهر و به لطف / چگونه نور بصر خواندم که بی‌بصرم

۳۳. در کدام گزینه سیاره نقش نمادینی ندارد؟

- (۱) از بیم خویش تیره شود بر سپهر تیر / گر روز کینه دست برد سوی تیردان
 (۲) قطره خون بود از خنجر ایشان مریخ / روز نصرت چو به کف قبضه خنجر گیرند
 (۳) زهره در ساغرشان رقص کند همچو حباب / گاه عشرت چو به کف گوشه ساغر گیرند
 (۴) همه موارد

۳۴. کدام گزینه معنای کلی متفاوتی در ساختمان قصیده دارد؟

- (۱) بی مه و مهر و چه و رشته چنان باد ای شاه / که خضر آب تو از چشمه حیوان آرد
 (۲) چرخ دولابی چندان که سوی چاه زمین / رشته نور ز مهر و مه تابان آرد
 (۳) تا جهانداران خاصه ز پی جانداري / بنده و چاکر شایسته و درخور گیرند
 (۴) تا این هوا بسیط بود وین زمین به جای / طبع هوا سبک بود آن زمین گران

۳۵. کدام دو بیت دربارهٔ یک موضوع یکسان نیست؟

- (۱) به شیر خویش مر او را بشست گاو و کنون / بدین تقرّب خوانند گاو را مادر
چو این ز دریا سر بر زد و به خشک آمد / سجود کردند این را همه نبات و شجر
- (۲) قوی حصارى بر تیغ نامدار کهی / میان دشتی سیراب‌ناشده ز مطر
میان سنگ یکی کنده کنده گرد حصار / نه زان عمل که بود کارکردهای بشر
- (۳) هوای او دژم و باد او چو دود جحیم / زمین او سیاه و خاک او چو خاکستر
سوار با سر اندرشدی بدو و ازو / برون شدی همه تن چون هزارپای به سر
- (۴) چو مد بازشدی بر کرانش صیادان / فروشدندی و کردندى از میانه حذر
چو چشم شوخ همه چشمه‌های او بی‌آب / چو قول سفله همه کشته‌های او بی‌بر

۳۶. کدام بیت به‌درستی معنا شده است؟

- (۱) گویی از مجمر دل آه اويس قرنی به محمد نفس حضرت رحمان آرد
گویی نفس حضرت رحمان برای پیامبر(ص) آه اويس قرنی را می‌آورد.
- (۲) درازتر سفر او بدان رهی بوده است / که ده ز ده نگسسته است و کردر از کردر
طولانی‌ترین سفرش در آن راهی بوده که دهی را از دهی و دره‌ای را از دره‌ای فتح نکرده است.
- (۳) نماز پیشین انگشت خویش را بر دست / همی ندیدم من این عجایب است و عبر
در هنگام ظهر انگشت خود را بر دست نمی‌دیدم، این شگفت‌انگیز و عبرت‌آموز است.
- (۴) چگونه کوهی چونان که از بلندی آن / ستارگان را گویی فرود اوست مقر
کوهی آن چنان بلند که گویی ستارگان بر آن فرود می‌آیند و مقر می‌سازند.

۳۷. کدام دو بیت مفهوم مشترک ندارند؟

- (۱) غماز و سیه‌رویند اینجا شب و روز تو / در سینۀ آن سم نه، در شربت این سم زن
خواهی که سنایی را سرمست به‌دست آری؟ / خاشاک بر اشتهب نه، تازانه بر ادهم زن
- (۲) بارنامهٔ ما و من در عالم حسّ است و بس / چون از این عالم برون رفتی نه ما ماند نه من
باش تا از پیش دلها پرده بردارد خدای / تا جهانی بوالحسن بینی به معنی بوالحزن
- (۳) هر طعمه که آن خوش‌تر مر بی‌خبران را ده / هر طعنه که آن سختر بر تارک محرم زن
کحل «آرنی أنظر» در دیدهٔ موسی کش / خال «فعضی آدم» بر چهرهٔ آدم زن
- (۴) با دو قبله در ره توحید نتوان رفت راست / یا رضای دوست باید یا هوای خویشتن
برگ برگی نداری لاف درویشی مزین / رخ چو عیاران نداری جان چو نامردان مکن

۳۸. مفهوم ذکر شده برای همهٔ ابیات صحیح است به‌جز...

- (۱) گر مراد خویش خواهی ترک وصل ما بگویی / و مراد خواهی رها کن اختیار خویش را (گذشتن از اختیار در راه عشق)
- (۲) گر ملامت می‌کنندم و ر قیامت می‌شود / بنده سر خواهد نهاد، آن گه ز سر سودای تو (عشق تا پایان عمر)
- (۳) نشان پیکر خوبت نمی‌توانم داد / که در تأمل او خیره می‌شود بصرم (حیرت عاشق در جمال معشوق)
- (۴) موضعی در همه آفاق ندانم امروز / کز حدیث من و حسن تو سخن می‌نرود (بدنامی عاشق و معشوق)

۳۹. در همه گزینه‌ها به یکی از مفاهیم بیت زیر اشاره می‌شود به جز...

«سعدیا پرهیزکاران خودپرستی می‌کنند / ما دهل در گردن و خر در خلاب افتاده‌ایم»

- ۱) حق تعالی امر و نهی فرمود. فرمان وی نگاه داشتند، خلعت یافتند و بدان مشغول شدند و من نخواستم جز او را.
- ۲) هر که به خویش نگرد و عبادت خویش خالص بیند و از صفای کشف خویش حسابی بر نتواند گرفت و نفس خویش را اخبث النفوس نبیند او از هیچ حساب نیست.
- ۳) گفت: «هر کسی در دریای عمل غرقه گشتند، من در دریای تو غرقه گشتم» یعنی دیگران ریاضت خود دیدند، من عنایت حق دیدم.
- ۴) از کمترین چیزی بر گویم: روزی این نفس را کار فرمودم حرونی کرد. یک سالش آب ندادم.

۴۰. صنعت بلاغی برجسته کدام گزینه همانند بیت زیر است؟

«این تویی یا سرو بستانی به رفتار آمده‌ست / یا ملک در صورت مردم به گفتار آمده‌ست»

- ۱) آن وسمه بر ابروان دل‌بند / یا قوس قزح بر آفتاب است
- ۲) جایی که سرو بوستان با پای چوبین می‌چمد / ما نیز در رقص آوریم آن سرو سیم‌اندام را
- ۳) ای پری‌روی ملک‌صورت زیباسیرت / هر که با مثل تو انسش نبود انسان نیست
- ۴) گر کسی سرو شنیده‌است که رفته‌است این است / یا صنوبر که بناگوش و برش سیمین است

۴۱. مفهوم بیان شده در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) دوستت دارم اگر لطف کنی و نکنی / به دو چشم تو که چشم از تو به انعام نیست
- ۲) اگر دشنام فرمایی و گر نفرین دعا گویم / جواب تلخ می‌زبید لب لعل شکرخا را
- ۳) ز محبت نخواهم که نظر کنم به رویت / که محب صادق آن است که پاکباز باشد
- ۴) گر بخوانی پادشاهی و برانی بنده‌ایم / رای ما سودی ندارد تا نباشد رای تو

۴۲. نقش کلمه مشخص شده در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) دگر چون ناشکیبایی ببینم صادقش خوانم / که من در نفس خویش از تو نمی‌بینم شکیبایی
- ۲) شب بر آنم که مگر روز نخواهد بودن / بامدادت که نبینم طمع شامم نیست
- ۳) نه حسنت آخری دارد نه سعدی را سخن پایان / بمیرد تشنه مستسقی و دریا همچنان باقی
- ۴) حاجت موری و اندیشه کمتر حیوانی / بر تو پوشیده نماند که سمیعی و بصیری

۴۳. در کدام گزینه متمم و مفعول با هم دیده نمی‌شود؟

- ۱) ندانمت که اجازت نوشت و فتوی داد / که خون خلق بریزی مکن که کس نکند
- ۲) به دست رحمتم از خاک آستان برگیر / که گر بیفکنیم کس به هیچ نستاند
- ۳) چه نماز باشد آن را که تو در خیال باشی / تو صنم نمی‌گذاری که مرا نماز باشد
- ۴) هیچ نقاشت نمی‌بیند که نقشی برکشد / وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای

۴۴. کاربرد «که» در کدام گزینه معنای متفاوتی دارد؟

- (۱) ز محبت نخواهم که نظر کنم به رویت / که محب صادق آن است که پاک‌باز باشد
- (۲) شب فراق نخواهم دواج دیبا را / که شب دراز بود خواب‌گاه تنها را
- (۳) هزار سختی اگر بر من آید آسان است / که دوستی و ارادت هزارچندان است
- (۴) عجب گر در چمن بر پای خیزی / که سرو راست پیشت خم نباشد

۴۵. مفهوم کدام گزینه درست بیان شده است؟

- (۱) جان من پیراهن صبرم قبا تا کی کنی: تا کی پیراهن صبر مرا طولانی تر می‌کنی؟
- (۲) تو بی‌معنی از این غم برکناری: تو بیهوده از این غم فارغ هستی.
- (۳) رهی دلسوزتر از روز هجران: مسیری سخت‌تر از روزگار دوری.
- (۴) پس مرا بیغاره مهر و وفا تا کنی: تا کی مرا به خاطر عشق و دوستی ملامت می‌کنی؟

۴۶. در کدام گزینه اوزان عروضی هر دو مصراع هماهنگی بیشتری با هم دارند؟

- (۱) بانگ آمد از قنینه کآباد بر خرابی / ها آب کار عشرت گر مرد کار آبی
- (۲) راندی هزار فصل دلاویز در دو گوشم / وامروز از دو چشمم جز خون دل نرانی
- (۳) گفتمی که درنوردم یکباره فرش صحبت / فرش نگستریده ندانم که چون نوردی
- (۴) از خون من نواله فرستی برای هجران / یک ره به خوان وصلم ناکرده میهمانی

۴۷. در کدام گزینه اشاره به باوری کهن دیده نمی‌شود؟

- (۱) تبها کشم از هجر تو شبهای جدایی / تبها شومم بسته چو لبها بگشایی
- (۲) ماه سرد و تر است و رنگ‌آمیز / شب‌دو و بی‌قرار و هرجایی
- (۳) چون قرین شادی‌ای خواهم شدن / بر سپهر غم قرانی افکنی
- (۴) از آفتاب دیدی بر خاک بوسه دادن / کو بوسه کآخر ار من خاکم تو آفتابی

۴۸. کدام بیت مضمون «وقوعی» یا «واسوختی» ندارد؟

- (۱) خاقانی بس کز اهل جستن / سر در سر کار جست کردی
- (۲) گر عاشقان محرمش کس عرض کردی بر غمش / هر ذره را در عالمش خاقانی آسا یافتی
- (۳) گر نگذاری چنین که هستم / وامانم آن چنان که هستی
- (۴) کار خاقانی بسازی زین قدر / کار او را نام بیکاری نهی

۴۹. توضیح کدام مصراع درست است؟

- (۱) کیمیای وصل تو نامد به دست / زآنکه هر دم کیمیایی می‌کنی: مدام روی سرخ مرا زردرنگ می‌کنی.
- (۲) همان به که این دردسر باز دارم / کنم با تو در باقی آن دوستداری: باقی عمر را به دوستداری تو بپردازم.
- (۳) بی‌خرده راست خواهی گرچه خوشت نیاید / بدخوی خو برویی بیگانه آشنایی: گرچه سخن راست را نمی‌پسندی، از من سخن راست را بدون ذره‌ای پنهان کاری می‌خواهی.
- (۴) راستی باید از لب خجلم / که بسی خرجهاش فرمودی: اگر راستش را بخواهی، شرمندۀ لب هستم.

۵۰. «ی» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) کاشکی جز تو کسی داشتمی / یا به تو دسترسی داشتمی
- ۲) گوید همی چه نالی یاری چو من نداری / یاریست آنکه ندهد هرگز به بوسه یاری
- ۳) بختی نه بس مساعد یاری چنانکه دانی / بس راحتی ندارم باری ز زندگانی
- ۴) گر انوری نباشد کم گیر تیره‌روزی / تو کار خویش می‌کن ای جان و روشنایی

۵۱. توضیح کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) چون شاخ زمانه‌ای که هر ساعت / از رنگ دگر همی بیارایی: مانند شاخه (درخت) روزگار هستی که هر لحظه به رنگی دیگر آراسته می‌شوی.
- ۲) گر کنم در عمر دندان سپید / در نواله‌م استخوانی افکنی: اگر بخواهم در همه عمر لب به خنده بگشایم، در غذایم استخوانی می‌اندازی (عیش مرا تباه می‌کند).
- ۳) ور بر سرم نبشته نبودى قضای تو / شهری پر از بتان به تو چون اوفتادمی: و اگر تقدیر نام تو را در پیشانی من ننوشته بود با وجود شهری پر از بتان چگونه گذارم به تو می‌افتاد؟
- ۴) من از وصلت فقع تا کی گشایم / چو تو نامم به یخ بر می‌نگاری: من تا به کی لاف وصال با تو را زخم؟ وقتی نام مرا با سردی بر زبان می‌آوری.

۵۲. همه گزینه‌ها خواننده را به اندیشه مطرح در عبارت «بر ظاهرش عیب نمی‌بینم و در باطنش غیب نمی‌دانم» دعوت می‌کند جز گزینه...

- ۱) زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست / در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست
- ۲) ور ندانی که در نهانش چیست / محتسب را درون خانه چه کار
- ۳) هر که را جامه پارسا بینی / پارسا دان و نیک‌مرد انگار
- ۴) چو ظاهر به عفت بیاراستم / تصرف مکن در کژ و کاستم

۵۳. در کدام گزینه واژه یا عبارتی هم‌معنی با کلمات مشخص شده در عبارت «اگر هنرمند از دولت بیفتد، غم نباشد که هنر در نفس خود دولت است؛ هر کجا که رود قدر بیند و بر صدر نشیند و بی‌هنر لقمه چیند و سختی بیند» نیامده؟

- ۱) نه هر کس سزاوار باشد به صدر / کرامت به جاه است و منزل به قدر
- ۲) روز هجرانت بدانستم قدر شب وصل / عجب ار قدر نبود آن شب و نادان بودم
- ۳) من در نفس خود این قدرت و سرعت می‌شناسم که در خدمت درویشان یار شاطر باشم نه بار خاطر.
- ۴) به حکم ضرورت سخن گفتیم در فصل ربیع که صولت برد آرمیده بود و اوان دولت ورد رسیده.

۵۴. در کدام گزینه هر مصراع استقلال معنایی دارد؟

- ۱) بر تست پاس خاطر بیچارگان و شکر / بر ما و بر خدای جهان آفرین جزا
- ۲) تو بر سر قدر خویشتن باش و وقار / بازی و ظرافت به ندیمان بگذار
- ۳) امید هست که روی ملال درنکشد / از این سخن که گلستان نه جای دلتنگی است
- ۴) کان که جنگ آرد به خون خویش بازی می‌کند / روز میدان وان که بگریزد به خون لشکری

۵۵. واژه‌های مشخص شده در کدام گزینه هم‌معناست؟

- ۱) باد خزان را بر ورق او دست تطاول نباشد. گذار کن چو صبا بر بنفشه‌زار و ببین / که از تطاول زلفت چه بی‌قرارانند
- ۲) رقعه منشآتش که چون کاغذ زر می‌برند. تو دانی که فرزین این رقعه‌ای / نصیحتگر شاه این بقعه‌ای
- ۳) کلمه‌ای چند به طریق اختصار از نوادر و حکایات و سیر ملوک ماضی درج کردیم. از پای تشنه چه سیر آید و از دست گرسنه چه خیر؟
- ۴) با کاروان حجاز از کوفه به در آمد و همراه ما شد. نظر کردم و معلومی نداشت. در علم محاسبت چنانکه معلوم است چیزی دانم و اگر به جاه شما جهتی معین شود... بقیت عمر از عهده شکر آن به در نتوانم آمد.

۵۶. مضمون کدام گزینه با این بند «دو چیز محال عقل است: خوردن بیش از رزق مقسوم و مردن پیش از وقت معلوم» مرتبط نیست؟

- ۱) ای طالب روزی بنشین که بخوری و ای مطلوب اجل مرو که جان نبری.
- ۲) به نانهاده دست نرسد و نهاده هر کجا که هست برسد.
- ۳) صیاد بی‌روزی ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی‌اجل بر خشک نمیرد.
- ۴) روده تنگ به یک نان تهی پر گردد / نعمت روی زمین پر نکند دیده تنگ

۵۷. در کدام گزینه به ویژگی متفاوتی درباره گدا اشاره شده است؟

- ۱) گر گدا پیشرو لشکر اسلام بود / کافر از بیم توقع برود تا در چین
- ۲) محال عقل است که اگر ریگ بیابان در شود چشم گدایان پر شود.
- ۳) حاتم طایی که بیابان‌نشین بود اگر شهری بودی از جوش گدایان بیچاره شدی و جامه بر او پاره کردند.
- ۴) گدایی که بر شیر نر زین نهد / ابوزید را اسب و فرزین نهد

۵۸. معنای «اندیشناک» در عبارت «از دشمن صعب اندیشناکم» در تمام گزینه‌ها آمده است جز گزینه...

- ۱) شب دراز من اندیشناک در غم آنک / مگر خدای شیم را نیافریده سحر
- ۲) رهی کو بود دور از اندیشه پاک / به از راه نزدیک اندیشناک
- ۳) پیرمرد جهان دیده گفت: «ای یاران! من از این بدرقه شما اندیشناکم.»
- ۴) شد اندیشناک از پی کار او / که با اژدها دید پیکار او

۵۹. کدام یک از ابیات زیر از مضمون «بورباباف اگرچه بافنده‌ست / نبرندش به کارگاه حریر» دورتر است؟

- ۱) به قدر شغل خود باید زدن لاف / که زردوزی نداند بورباباف
- ۲) به هنر کوش که دیبای هنر / هیچ بافنده به بازار نداشت
- ۳) حدیث مدعیان و خیال همکاران / همان حکایت زردوز و بورباباف است
- ۴) که کرد بهین کار جز بهین کس / حلاج نبافد هگرز دیبا

۶۰. در کدام بیت به مضمون عبارات زیر اشاره‌ای نشده است؟

«سه چیز مهلك است: بخل چون مطاع بود، یعنی که تو به فرمان وی کار کنی و با وی خلاف نکنی؛ و هوای باطل که از پس آن فراشوی؛ و عجب مرد بر خوشتن»

- ۱) به عین عجب و تکبر نگه به خلق مکن / که دوستان خدا ممکن اند در اوباش
- ۲) رخت برگیر ازین خراب که هست / بام سوراخ و ابر طوفان بار
- ۳) هوای نفس تو همچون هوای گردانگیز / عدو دیده و بینایست و خصم ضیاست
- ۴) ز مستکبران دلاور بترس / از آن کاو نترسد ز داور بترس

۶۱. کدام گزینه درباره عبارت روبه‌رو درست است؟ «من بخیل را تعدیل نکنم»

- ۱) بر بخیل عدالت روا داشته نمی‌شود.
- ۲) عدول از حق بخیل روا نیست.
- ۳) بخیل عادل نیست.
- ۴) بخیل با سخی یکسان نیست.

۶۲. از عبارت زیر کدام گزینه به دست می‌آید؟

«ایوب سختیانی به سفری می‌شد، قومی از پس وی فراشدند. گفت: اگر نه آنستی که حق - تعالی - از من همی‌داند که من این را کاره ام، از مقت خدای ترسیدم.»

- ۱) از مقت خدا نمی‌ترسم.
- ۲) دانستن خدا را کاره ام.
- ۳) خدا گناه این را از من می‌داند.
- ۴) آنچه شد، کار من بود.

۶۳. بدترین درجات از نظر مواجهه با مدح و ذم کدام است؟

- ۱) نکوهنده را دوست دارند که وی حسنات خود به هدیه به ایشان فرستاد.
- ۲) مدح و ذم را برابر دارند، هم به دل و هم زبان.
- ۳) به مدح نیمه‌شاد شوند و به ذم خشمگین شوند.
- ۴) به مدح شکر گویند و به مذمت خشم گیرند و به مکافات مشغول شوند.

۶۴. مفهوم کلی کدام عبارت در کمانک مقابل آن به درستی ذکر شده است؟

- ۱) باشد که جامه ابریشمین و اسب و تجمل داشته باشی و بر سبیل فخر و بارنامه بخرامیده باشی. (فخر فروختن نکوهیده است)
- ۲) کاره بودن مذمت و دوست داشتن مدح راست اندر نفس خویش حرام نیست چون به فسادی ادا نکند. (طبع آدمی چنان است که از ستایش شاد می‌شود و انتقاد را ناپسند می‌دارد)
- ۳) هر که بخل به ریا از خوشتن ببرد، پلیدی به پلیدی شسته باشد؛ لکن چون به ریا قرار نگیرد سود کرده باشد. (خساست و نفاق هر دو مذموم و پلید است)
- ۴) همچنان بود که کودکی معزمی بیند که دست فرا مار کند و اندر سله جمع می‌کند، پندارد که از آن برمی‌گیرد که اندر دست خوش است. (دنیا مایه غرور و بازیچه کودکان است)

۶۵. با توجه به متن زیر کدام گزینه نادرست است؟

«و باز آنان که حال آن جوانمرد را به سحر منسوب کردند، محال است، از آنچه سحر اندر اصول سنت و جماعت حق است؛ چنانکه کرامت و اظهار سحر اندر حال کمال کفر باشد و از آن کرامت اندر کمال معرفت. از آنچه یکی نتیجه سخط خداوند است و یکی قرینه رضای وی. و به اتفاق اهل بصیرت، از اهل سنت و جماعت مسلمان ساحر نباشد و کافر مکرم نه؛ که اعداد مجتمع نشوند و حسین رضی الله عنه تا بود اندر لباس صلاح بود.»

- ۱) هجویری به سبب ایمان حلاج، او را مکرم می‌داند، نه ساحر.
- ۲) سحر و کرامت، هر دو نمود خصلتی در حال کمال هستند.
- ۳) هجویری سحر را فریب و غیرممکن و کرامت را ممکن و حقیقی می‌داند.
- ۴) سحر یا کرامت بودن عمل، به ایمان و اعتقاد عامل آن بستگی دارد.

۶۶. توضیحات کدام گزینه در مورد حسین بن منصور حلاج نادرست است؟

- ۱) تصانیف بسیار دارد و برخی از نوشته‌هایش دشوار هستند.
- ۲) حلاجیون مریدان او و پیرو مسلک وی بودند.
- ۳) هجویری در کتابی به نام منهاج از او یاد کرده است.
- ۴) برخی از مشایخ زمانه‌اش او را قبول داشتند و برخی رد می‌کردند.

۶۷. مفهوم ذکر شده برای همه عبارات درست است به جز...

- ۱) همه دعاوی مدعیان اندر برزش شریعت متلاشی شود: اصول شرعی دین سبب تمیز اخلاص و ادعا می‌تواند بود.
- ۲) بهشت را خطری نیست به نزدیک اهل محبت: عاشقان بدون آسیب به بهشت می‌رسند.
- ۳) اگر خود را ندیدی و همه عالم را بدیدی شرک نبود: خود بینی از هر تعلق شرک آمیزتر است.
- ۴) هر که گوید «رسانیدند»، رسید: بنده نباید خود را فاعل هیچ حرکتی بداند.

۶۸. با توجه به معنای عبارات جاهای خالی به ترتیب با فعل‌های کدام گزینه به درستی پر می‌شود؟

الف- اگر یکی مرا یاد کنید بدان ... که بر آب و هوا بروید.

ب- هر چه مرا دادست ... علم به خود مرا داد.

ج- پنجاه سال ابوالحسن مرگ را ...

د- فضول از راه وصول به دست توفیق ...

- ۱) برُفتم / بنهاد / بدهید / هابژارد
- ۲) برَفتم / بنهاد / بدهید / هابژارد
- ۳) بدهید / بنهاد / هابژارد / برُفتم
- ۴) هابژارد / بنهاد / بدهید / برُفتم

۶۹. در کدام گزینه گونه‌ای تصرف زبانی دیده می‌شود؟

- ۱) اگر اندامم درد کند شفا تو دهی؛ چون توام درد کنی شفا که دهد؟
- ۲) مرا تو آفریدی برای خویش آفریدی. از مادر برای تو زادم.
- ۳) شفقت تو بر بنده بیش از آن است که از آن من.
- ۴) اگر محمد (ص) از این در درآید، مرا از این سخن خاموش نباید بود.

۷۰. با توجه به متن تذکره الاولیاء، کدام گزینه را نمی‌توان در مورد ابوالحسن خرقانی درست دانست؟

- (۱) ستایش خود و کوچک شمردن مردم
(۲) نداشتن مقبولیت در میان خانواده
(۳) شطح‌گویی و گفت‌وگوی گستاخانه با خدا
(۴) میانه‌روی در عبادت و گرایش به تشیع

۷۱. کدام جمله درست معنی شده است؟

- (۱) گفت ای شیخ، تو سماع از که داری؟: در رقص سماع پیرو چه کسی هستی؟
(۲) همه روز نشست‌ام و بردا برد می‌زنم: دعوت کردن
(۳) نقل است که یک بار شیخ پای فرو کرده بود: پایش را جمع کرده بود.
(۴) بچه چشمم خلل کرد از بس که بر فراق تو بگریستم: بینایی‌ام کم شد.

۷۲. معنی بخش مشخص شده در کدام عبارت درست است؟

- (۱) اگر همه دولت‌ها که خلایق را بود در جوال شما افتد در جوال مشوید: فریفته شما شود
(۲) جمله مردان که به بدایت قدم او رسند همه درگردند و فروشوند: نابود می‌شوند
(۳) بارنامه توکل به یک سو نه: اجازه ورود به بارگاه مقام توکل
(۴) من به خدمت خدای تعالی مشغولم و او به خدمت والده و مرا در کار او می‌کنید: به خاطر او فدا می‌کنید

۷۳. حکایت آن مرد که همچون بایزید پای فرو کرد و تا پایان عمر به همان شکل ماند، یادآور کدام داستان از مثنوی مولوی است؟

- (۱) طوطی و بقال
(۲) طوطی و بازرگان
(۳) پادشاه و کنیزک
(۴) شیر و نخجیران

۷۴. در کدام گزینه اصطلاحی عرفانی وجود دارد؟

- (۱) اقاویل در وی بسیار گشت.
(۲) کس را از طریقت این فتوح برنیامده است.
(۳) در حضرت عزت آشنایی عظیم داشت.
(۴) در سبق السبق از من چه تقصیر آمده است و از تو چه توفیر؟

۷۵. معنای کدام کنایه صحیح نیست؟

- (۱) صفرایش کرده است: استفراغ کرده و حالش بد شده است.
(۲) اگر به دل سنگ و دیده اژدها درست: اگر در سخت‌ترین و دست‌نیافتنی‌ترین جاهاست.
(۳) استاد خانقاه نیستی: دانش و معنویت نداری.
(۴) یک دهن پر از آتش داشت: رازی سخت داشت که نمی‌توانست بگوید و نمی‌توانست نگوید.

۷۶. کدام گزینه اطلاعاتی نادرست درباره کتاب داراب‌نامه است؟

- (۱) نثر کتاب علی‌رغم اینکه احتمالاً در قرن ششم نوشته شده، به نثر مرسل نزدیک‌تر است.
(۲) مؤلف این کتاب ابوطاهر طرسوسی است که چند داستان دیگر از حماسه ملی ایران را نیز روایت کرده.
(۳) شخصیت‌های این داستان، اسم‌هایی ایرانی، عربی، یونانی، ترکی و... دارند.
(۴) همای در این داستان، بر خلاف غالب متون دیگر، همه‌جا نه دختر بهمن، بلکه دختر شاه مصر معرفی شده است.

۷۷. توضیح مقابل کدام گزینه با توجه به روایت داراب‌نامه نادرست است؟

- (۱) داراب: شخصیتی بی‌پروا و قلدرمآب دارد. (۲) همای: از کرده خود به شدت پشیمان می‌شود.
(۳) گازر: مردی زیرک و فرصت‌شناس است. (۴) جمهرون: مردی باتجربه است و از نجوم و طالع‌بینی نیز سررشته دارد.

۷۸. شاملو در مجموعه «ابراهیم در آتش» به کدام داستان‌نویس شعری را تقدیم کرده است؟

- (۱) صادق هدایت (۲) غلامحسین ساعدی
(۳) بهرام صادقی (۴) شمیم بهار

۷۹. در شعر «شبانه» معشوق به کدام گزینه تشبیه نشده است؟

- (۱) غزلی در پاداش قصیده‌ای (۲) جواب سلام آفتاب
(۳) زندانی آزادی‌خواه (۴) ستاره‌باران

۸۰. کدامیک از گزینه‌ها در بردارنده شعرهایی است که فضایی خیامی دارند؟

- (۱) خفتگان، در فروبند (۲) خزانی، داستانی نه تازه
(۳) خفتگان، داستانی نه تازه (۴) خزانی، در فروبند

۸۱. کدامیک از اشعار شاملو درباره مرگ مبارزان سیاسی نیست؟

- (۱) سرود ابراهیم در آتش (۲) از اینگونه مردن
(۳) میلاد آنکه عاشقانه بر خاک مرد (۴) شبانه (اگر که بیهده زیباست شب...)

۸۲. شعرهای ذکرشده در کدام گزینه را می‌توان امیدوارانه دانست؟

- (۱) کار شب‌پا - داروگ (۲) خروس می‌خواند - کار شب‌پا
(۳) مرغ آمین - داروگ (۴) خروس می‌خواند - مرغ آمین

۸۳. کدام گزینه درباره شعر اخوان ثالث و سبک او درست نیست؟

- (۱) زبان او بسیاری از ویژگی‌های زبان کهنه خراسانی را در خود دارد.
(۲) نمادگرایی یا سمبولیسم، یکی از جنبه‌های برجسته شعر او است.
(۳) آثار او شامل اشعاری با قالب‌های سنتی، نیمه‌سنتی، آزاد و منثور است.
(۴) امید او به بازیابی آرمانشهری است که گویی در گذشته باستانی وجود داشته است.

۸۴. در کدام گزینه مفهوم بخش مشخص شده به درستی بیان نشده است؟

- (۱) آبیاری می‌کنم اندوه‌زار خاطر خود / زان زلال تلخ شورانگیز / تاک‌زاد پاک آتشناک: شراب
(۲) در عمق این ستون‌های بلورین دلنمک / تندیس من‌های شما پیداست: وجود ظاهراً زلال
(۳) چرک‌مرده صخره‌ای در سینه دارد او / که نشوید همت هیچ ابر و بارانش: قلب
(۴) در آستان غروب / بر آبگون به خاکستری گراینده / هزار زورق سیر و سیاه می‌گذرد: زاغ

۸۵. در کدام گزینه طنز دیده نمی‌شود؟

- ۱) نزد آن قومی که ذرات شرف در خانه خونشان / کرده جا را بهر هر چیز دگر حتی برای آدمیت تنگ
- ۲) اندرون ناچار مالمال نور معرفت شد باز
- ۳) زانکه فریاد امیر عادلی چون رعد برمی‌خاست
- ۴) جز پدرم آری / من نیای دیگری نشناختم هرگز

۸۶. کدام گزینه مضمون اجتماعی ندارد؟

- ۱) در مزارآباد شهر بی‌تپش / وای جغدی هم نمی‌آید به گوش
- ۲) پهنه‌ور دریای او خشکید / کی کند سیراب جود جویبارانش؟
- ۳) ما در سایه آوار تخته‌سنگ‌های سکوت آرمیده‌ایم / گام‌هامان بی‌صداست / اینجا شبی است که هیچ اختری در آن نمی‌درخشد
- ۴) مانده یادمان ولی که سال‌هاست / در میان باغ پیر شهر روسپی / ساعت بزرگ شهر ما شکسته است

۸۷. کدام گزینه درباره «ملودی شهر بارانی» نادرست است؟

- ۱) ملودی شهر بارانی، نمونه تمام عیار یک نمایشنامه خواندنی (Closet Drama) است. [نمایش خواندنی نمایشی است که تنها جهت خوانده شدن نوشته می‌شود و نه اجرا شدن]
- ۲) دو نیم شدن عصای آهنگ، نمادی از از بین رفتن سلطه و نظم گذشته است.
- ۳) نمایشنامه با امیدواری به پایان می‌رسد.
- ۴) بهمین و سیروس دو روی یک سکه‌اند و هیچ‌کدام حقیقتاً اهمیتی به طبقه فرودست نمی‌دهند.

۸۸. در داستان «سه قطره خون» کدام شخصیت با سایر گزینه‌ها قابل انطباق نیست؟

- ۱) رخساره ۲) دختر عیادت‌کننده عباس ۳) مادر رخساره ۴) نازی

۸۹. کدام یک از ویژگی‌ها یا مضمون‌های نمایشنامه یا شخصیت «هملت» در این نمایشنامه می‌تواند به فهم بیشتر داستان «ابر بارانش گرفته» کمک کند؟

- ۱) فناپذیری بشری ۲) انتقام‌جویی و کین‌خواهی ۳) سرگشتگی و انفعال ۴) تظاهر و دیوانگی

۹۰. نویسندگان کدام شخصیت را نماد تنهایی عاطفی و فلسفی در داستان‌هایشان قرار نداده‌اند؟

- ۱) گیتی در «ابر بارانش گرفته» ۲) زکریا در «قصه پنجم»
- ۳) سلمان در «آواز غمناک...» ۴) منوچهر در «ابر بارانش گرفته»

۹۱. کدام گزینه در حاشیه نمایشنامه اکبر رادی درست نیست؟

- ۱) رشت دروازه ورود تجدد به ایران خوانده می‌شده است.
- ۲) در نمایشنامه دوبار به صادق هدایت یا آثارش اشاره شده است.
- ۳) اکبر رادی به سابقه بسیار تفاتر در رشت اشاره کرده است.
- ۴) در این نمایشنامه مکرراً به جدال میان طرفداران کمونیسم و کاپیتالیسم اشاره شده است.

۹۲. کدام گزینه دربارهٔ ترفندهای شمیم بهار در داستان «ابر بارانش گرفته» نادرست است؟

- (۱) داستان روایتی غیرخطی دارد.
- (۲) با حذف علایم نگارشی و قرار دادن نقطه در پایان هر بند، راوی را کم‌سواد و مضطرب نشان داده و راه را برای تشویش‌های زبانی بازتر کرده است.
- (۳) برای نشان دادن تردید و اضطراب راوی، از پرش‌های زبانی و دستوری استفاده کرده است.
- (۴) فهم داستان را به آشنایی با اشعار نیما یوشیج و دقت در عنوان اثر گره زده است.

۹۳. با توجه به تعریف زیر از اصطلاح «بینامتنیت» (Intertextuality)، کدام یک از متون زیر بینامتنیت ضعیف‌تر یا

دست کم کمرنگ‌تری نسبت به باقی متون دارد؟

«بینامتنیت به شکل‌گیری معنای متن توسط آثار هنری دیگر گفته می‌شود. این امر می‌تواند به طرق گوناگونی انجام گیرد که از جملهٔ آنها می‌توان اشاره، ارجاع و یا وام‌گیری از متن و یا اثر دیگر را نام برد. این روابط بینامتنی، معانی و ابعاد بیشتری به متن مورد بررسی می‌دهند»

- (۱) ملودی شهر بارانی
- (۲) آوازی غمناک برای یک شب بی‌مهتاب
- (۳) ابر بارانش گرفته
- (۴) سه قطره خون

۹۴. با توجه به تعریف زیر از اصطلاح «رئالیسم جادویی» (Magic Realism)، این اصطلاح را می‌توان به کدام یک از

متون زیر نسبت داد؟

«یکی از شاخه‌های مکتب رئالیسم (واقع‌گرایی) که جهان داستان در آن دنیایی آمیخته از واقعیت بیرونی، تاریخ و افسانه‌ها و باورهای بومی است. ساختار این داستان‌ها بسیار نزدیک به فابل‌ها و تمثیل‌های کهنه است و اغلب آن‌ها با ظهور موجودی جادویی یا فراواقعی در دنیایی بسیار شبیه به جهان واقع شروع می‌شوند»

- (۱) سه قطره خون
- (۲) آوازی غمناک برای یک شب بی‌مهتاب
- (۳) آوازی غمناک برای یک شب بی‌مهتاب
- (۴) ملودی شهر بارانی

۹۵. کدام شخصیت در نمایشنامهٔ «ملودی شهر بارانی» منفعل است؟

- (۱) بهمن
- (۲) سیروس
- (۳) گیلانه
- (۴) ماری

۹۶. واژه‌های مشخص‌شده در کدام گزینه اعراب یکسان دارند؟

- (۱) بلغ العلی بکماله کشف الدجی بجماله / حسنت جمیع خصاله صلوا علیه و آله
- (۲) ﴿وَإِنْ جَاهِدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا﴾
- (۳) سمعی إلى حسن الأغانی / من ذا الذی جسّ المثانی
- (۴) بلیت بنحوی یصول مغاضبا / علی کزید فی مقابله الع مرو

۹۷. کدام گزینه دربارهٔ موضوع متفاوتی است؟

- (۱) ﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ﴾
- (۲) ﴿وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ﴾
- (۳) ﴿وَمَنْ يوق شح نفسه فأولئك هم المفلحون﴾
- (۴) ﴿وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَن نَفْسِهِ﴾

۹۸. ترجمه درست کدام است؟

- (۱) «إن لم أمت يومَ الوداعِ تأسفاً / لاتحسبونی فی المودّةِ منصفاً»
اگر در روز وداع نمیرم، وای بر من که در دوستی منصف به شمارم نمی‌آورید.
- (۲) قد شابه بالوری حماراً / عجلاً جسداً له خواراً
به‌راستی خری است به آدمی مانندشده، گوساله مرده‌ای است که او را شاخی است.
- (۳) فقدت زمان الوصل و المرء جاهلاً / بقدر لذیذ العیش قبل المصائب
زمان وصال را از کف دادم و انسان پیش از مصیبت‌ها قدر ایام خوش زندگی را نمی‌داند.
- (۴) ما من مولودٍ إلّا و قد یولدُ علی الفطرة فأبواه یهودانه أو ینصرّانه أو یمجسانه
هیچ زاده‌ای نیست، جز آن که بر فطرتی که والدینش او را برمی‌آورند، یهودی، نصرانی یا زرتشتی اش می‌کنند.

۹۹. دو بیت با کدام گزینه ارتباط مفهومی ندارد؟

«ندیمی غیرمنسوب إلى شیء من الحیف / سقانی مثل ما یشرب کفعل الضیف بالضيف»

فلما دارت الكأس دعا بالنّطع و الكأس / کذا من یشرب الرّاح مع التّنين بالصّيف»

- (۱) ألا یا أيّها السّاقی أدر کأساً و ناولها / که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکل‌ها
(۲) تیغ عیار چه باید ز پی کشتن من / هم تو کش کز تو نیاید به دل آزار مرا
(۳) گر خطایی کرده‌ام، خونم بریز / بی خطا کشتن چه می‌بینی صواب
(۴) زیر شمشیر غمش رقص کنان باید رفت / کان که شد کشته او نیک‌سرانجام افتاد

۱۰۰. توضیح ذکرشده برای کدام عبارت درست است؟

- (۱) فما وجدتُ شيئاً أشدّ علی من العلم و متابعته (یک اسم تفضیل و یک اسم مکان دارد).
(۲) فخلّصنی جنونی و أهلکه عقله (فعل‌ها از نوع ثلاثی مزید هستند).
(۳) الجنّة لا خطرَ لها عند أهل المحبّة (خبر از نوع جمله فعلیه و فعل جمله از نوع ثلاثی مجرد است).
(۴) رُضی عنهم (فاعل از نوع ضمیر مستتر است).